

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Szentmihály-utca 1. sz. Telefonszám: 53.
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felelős szerkesztő:

Dr. FRIEDMANN GYULA.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: **Papp György könyvnyomtató intézete**
hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér sora 50 fillér.

A helyzet változásai.

Az utóbbi napok politikai eseményei, bár a parlament termei még most is csöndesek, már is nagy változások fényét vetik előre. A nagyenyedi beszámoló után a munkapárt tagjainak beszámolóit kerültek sorra s a fogadás, a melyben részesültek, cáfolhatatlan bizonyítéka, hogy megindul a haladás az ország közállapotaink szanalása felé. Lelkesedés és helyeslés kísérte őket mindenütt.

Kiderült most már sok minden. Most már nemcsak a törvényhatósági közgyűléseken, de az ellenzék által annyiszor hánytorgatott népgyűléseken sincs alkalma már megnyilatkozni a boszszuálló politika táborának.

A helyzetről a magyar politikai élet oly kiváló emberei nyilatkoztak őszintén és egységesen, aminők Tisza István, Tisza Kálmán, Erdélyi Sándor, Jankovich Béla, Lukács György és még számosan. És nyilatkoztak a kibontakozásról és a választójogról is és pedig liberálisan és demokratikusan. Kifejtették meggyőződésüket, hogy az ellenzéki fejtételteória, amely a miniszterelnök és a házelnök fejeit kívánta, mily lehetetlen és céltalan. Való, hogy akkor, mikor a munkapárt oly egységes és szolidáris vezetőjével, akkor az ellenzék a kivánságával erkölcsi lehetetlenség elé állítja a pártot. Ez alapon a párt egyáltalán tárgyalásba sem hajlandó bocsátkozni.

A kisebbség bensőjében már szakadozott. Első hibája programtalansága. Mit láthatott tőle a nemzet? Fölvett programjába elveket, de mihelyt azok megvalósításra kerülnek, ellenük fordul. Így járt el a polgári házassággal, a közgazgatás államosításával, a kétéves katonai szolgálattal és így jár most a választói reformmal is. Ezt csak azért lícitálja tulmagasra, hogy ez se lehessen megvalósítható.

Mit tudott csinálni az ellenzék most? Csak egy kerületben tudott beszámolni, ott is két vezére ellentétes álláspontot képviselt. Károlyi Mihály, az új demokrata csak a felvétel politikáját tudta hangoztatni. Egy másik már érettebb politikai ember viszont ezt mondta: a kibontakozást, úgy hogy ne érjen megaláztatás senkit.

Kitűnik a beszámolókból, s ezt most már megértette a nemzet, hogy a munkapárt kisebbségi diktatúrát nem tűrhet, hogy a parlament munkaképességét megvédeni és fenntartani kötelessége s a személyi, s sérelmi és bosszu poli-

tikáját, amellyel a nemzetet munkájában megkasztni akarja, hazafias és elkerülhetetlen kötelessége.

E súlyos helyzetben ezen feladat előtt az ország érdekében kész a békére is, de szükség esetén nem riad vissza a harcra s hogy abban csak ő lehet a diadalmas, azt jelzi a politikai helyzet újabb változásai.

Egy röpiratról.

A Restitutio in integrum magyar értelme.

Mult számunkban csak röviden emlékeztünk meg a fenti cím alatt megjelent röpiratról. Jeleztük előre, hogy úgy tartalmi érdekességénél, mint szerzője Cs. Lázár Elemér ismert nemzetgazdász és publicisztikai multjánál fogva a kis mű méltó feltűnést fog kelteni. Amint értesülünk az illetékes körök nagy érdeklődéssel és méltánnyal fogadták az érdekes munkát, hatására pedig jellemző, hogy a szerző, aki, mint említettük, évek óta állami támogatással folytatja munkálkodását a nemzetiségi vidékek ipari életének kérdésében, a közel jövőben személyesen jelenik meg megbízója, a kormány előtt, hogy a röpiratban foglaltakat a szükséges intézkedések érdekében behatódobban előadja és a teendők módozatait körvonaloza.

Nem tartjuk érdektelennek a kis füzet tartalmát és célját közönségünkkel ismertetni, amely egyelőre a szakkörök érdeklődését volt hivatva egynehány nagyfontosságú kérdésre felhívni.

Beszéltünk a szerzővel, aki volt szíves lapunk számára a következőkben ismertetni a röpirat lényegét:

— A restitutio in integrum magyarul: a régi jogkör visszaállítását fejezi ki, vagyis a magyar faj rendelkező jogkörét lefelé, tiltakozó szavát felfelé. Megérti kérem ennek az alkotmányjogi és gazdasági fontosságát mindenki, ha egy pillantást vet a mai Erdély birtokstatusának eloszlását feltűntető térképre. Mert hogyan állunk ma a földdel, az ország uralkodó népének, a nemzetnek supremáciát biztosító anyagi és az ehhez társuló társadalmi feltétellel? Sehogy! Elmerültünk egy álsóvinizmus örvényében, jelszavakon lovagoltunk, papírmozgalmakban verejtékeztünk el és az alatt itt Erdélyben raffinált szelidséggel kaparták ki lábunk alatt a talajt — az oláh és a szász. Ma már vendégek vagyunk itt. Egyfelől az oláh dákopolitikat portáló bankok, másfelől az állami támogatással gömbölyűvé sanyargatott és mozgékony szász kultúregyesületek torka mered ránk, hogy bekapja az utolsó sáv földünket, uralomra hivatott gazdasági és kulturális szerepünket kimarkolja a kezünkből. Egyfelől a román király és a közöttünk járványmódra elharapódzott oláh egyetemi tanárok — másfelől a szász titkos liga nyult bele a mi legsuverénebb nemzeti tökéinkbe: társadalmi és gazdasági életünk nyugalmas rendjébe. Társadalmi téren első dolguk volt a nyelvi kérdést megoldani. No ezt megtették. Erdély tizenkét legjelentősebb kereskedelmi gócpontjában és

nemzeti végvárában füttyölnek ma a közigazgatási hatóságok a magyar nyelvre. Német az ügykezelés, a kiadványok szövege, a tárgyalás és tanácskozás nyelve. Közjogunk biztosítja a nemzetiségi nyelv használatát a hatóságokkal való érintkezésben, sőt annak kebelén belül is, ha a községi tagok $\frac{2}{3}$ -a tárgyalási nyelvről ezt kívánja, de megköveteli mindenkor a magyar nyelv hasábos használatát.

Ebben a tizenkét önkormányzati testben egy évtized óta hivatalos magyar nyelv nem szerepel. Magyar kereskedők, s az értelmiségi osztály tagjai létérdekeik veszélyeztetése nélkül a magyar nyelvet se szóban, se írásban nem használhatják. Assimilálódniok kell, a vevők, a klientúra, a pénzintézetek árcaatlan oktroya következtében.

Az oláhok pedig ide s tova 74 hizott és lelketlen bankot ültettek Erdély nyakába. Itt a magyarnak meg kell fulladnia, vagy a „Siebenbürgen Land des Friedens“ és a leghitványabb hazaáruló oláhdalokat kénytelen a föltötte urrá lett valachchal és zöldszásszal énekelni.

A szerző aztán számadatokkal szemléltette, hogy hová csuszott le itt Erdélyben a vezető magyarság, hány község vedlett oláhvá, vagy szászszá, hány „felolvasó“ egyetemi tanár bujtogatja évenként a lakosságot, milyen végzetes eredményű ez az aknamunka, amely az intéző körök tunyasága és a kormány felháborító félrevezetése miatt nemzeti szerencsétlenségnek válik majd okozójává.

Ennek a végzetes nemzetiségi politikának meggátolására a kormány intézményes közbelépését kívánja. Még pedig egy külön jogkörű királyi biztos kiküldésével. A kereskedelmi, földművelési és vasuti ügyek rendezésével egy Erdélyben létesítendő és itt székelő kormányexponens kinevezésével. A közigazgatás következetes és szigorú ellenőrzésével vagy annak sürgős államosításával. Egy központi bank felállításával, 150 millió kor. alaptőke birtokában, az oláh és szász pénzintézetek kiforgató és elnemzetietlenítő politikájának elensúlyozására. Az erdélyrészi képviselők lelkiismeretes közreműködésének igénybevételével.

Ez volna a modus vivendi.

A röpirat lelkes hangja, szemléltető adatainak megdöbentető valódisága, a nemzeti érdekek hanyatlásának nagyméretű vázlata: ezek a röpirat lényeges értékei, melyek felett patópálos egykedvűséggel elsiklani, annyi mint elfajzott szibariták köntösébe bujni és úgy várni be a végromlást, az elernyedést és e szűkebb hazából való irgalmatlan kiakolbolitást. Ha úgy tetszik: kirugást. Mert azok a bizonyos lábak már emelkednek. Jó lesz hátranézni. És egy kicsit magyarnak is lenni.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére. Nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd“ lilio mtejszappan. Védjegye „Steckenpferd“, készíti Bergmann et Co. cég Tetschen a/E. — Kapható minden gyógyszertár, drogeria, illatszertár s minden e szakmába végő üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan beválik a Bergmann-féle „Manera“ lilio mtejkrém fehér és finom női kezek megővésére, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható.

GRAND HOTEL

ESPLANADE

NAGY ! SZÁLLODA

BUDAPEST, III. ZSIGMOND UTCA 38-40. SZ.

Telefon 130-35.

a Szent Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült

hat emeletes szálloda

pazar fényvel berendezett

250 szobával.

Rézbutor, központi gőzlűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás, liftek, külön olvasó-, társalgó-, írószobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.

Penziórendszer is.

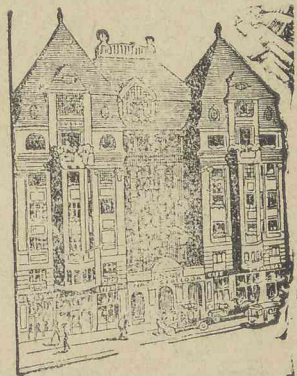
Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas.

A vonathoz saját autojáratok.

Villamos közlekedés minden irányában. — Mérsékelt polgári árak.

Szíves pártfogást kér **PALLAI MIKSA** igazgató tulajdonos.

Uri és női fodrász a házban.

Amiről beszélnek . . .

A kocsisbor tényleg nagyon alsóbbrendű folyadék; tarka abroszon, a méhes mögött, pipaszó, szüzdohány mellett, kora délutánon, a kigombolt mellény mellé stilszerűen talál. Azaz, hogy talált valamikor régen, de most amikor abrosz helyett esiszolt márvány, trafikszivar járja, a méhes eluszott régen, a mellényből csak egy gombot szabad legföljebb pihentetni s a kora délutánból késő este lett, most, mikor minden megváltozott, csak a szomjuság maradt meg, hogyan illesszük be a megváltozott környezetbe öreg apáink csendes folyadékját. Aki a gazdasági szempontból vizsgálná a helyzetet, holmi eltolódás felét észlelhetne az ivók nagy kasztjában, a kisebb érdekcsoportok elhelyezkedésében a felfordult egyensúlyt látná meg. A régi gavallérok, kiknek háta megett száz szál gyertya világa mellett tették fel az üres pezsgős üvegeket a dugópénzre éhes pincérek, akik szerelmi bánatukban fejest ugrottak a nagybőgőbe, s belekopaszodtak abba a fejtörésbe, hogy valami non plus ultra heccet rendezhessenek, amiről majd a vármegye unokái is beszéljenek — már nincsenek. Ezek az Urak a sok hibás váltóállítás következtében most már csendesebb stációkon álmódoznak a régi nagy katzenjammerekről, s helyükbe a délutáni kvaterkázók jöttek, s az óvatos lumpok alfaját alkották meg nem is olyan hosszú ideig tartó selectio útján. Tehát itt vannak az óvatos lumpok, akik a lelkükkel lumpolnak, holmi presztizs megvédése érdekében várják meg az éjfél, s hangulatuk külsőségeiben is érzékelhető árnyalata a kapuciner null-fokától kedvező gazdasági konjunkturák között legfeljebb csak egy liter kocsisborig, mint maximumig, emelkedhetik fel. Természetes, hogy így a cigányok elfelejtenek féllábon is nótázni, a nagybőgő elfelejti, hogy valaha belőle még urfi-nyakakat fűrészeltek ki, s a buteliák nyakát a pince dohos árnyékában nyugodtan bundázhatja fel a penész, s bármennyire is fáj ez azoknak, kik az idők változását a söntésből nézik, szomorúan ásitva, ezen nem változtathatnak; az óvatos lumpok önértetének felborzogatásával hiába kísérleteznek a „*naná, majd adok az uraknak éjfél után kocsisbort*” kiáltással, csak olyan magot vethetnek el, miből nem a régi cehek terebélyes fája, hanem valami józanságos növény fog kikelni, ami nekik csak olyan vackor-kapucinereket terem négy pohár vízzel — és az „összes lapokkal”!

A családi pótlék megjött, s a nyugtákon még fel sem száradt a ténna, már el is ment. Eltűnt a semmiségbe. Emlékét csak nagyor. kevés helyen őrzi egy pár kifizetett számla, egy pár frissen sült cipőtalpalás, vagy a felesége-önagságának egy új divatu kalap kreációja. Másutt azonban még annyi sem maradt. Alkoholra és cigányzenére váltódott fel, felszivódott a nagy szomjuságban s elszállt egy szép holdvilágos estén. S a szegény tisztviselők s t a n d a r d o f l i f e-jének fentartása körül maradt minden a régiben, siralom és adósság. Nem a jótékony enyhülést hozó gyógyszer szerepét játszotta el, hanem az opiumét. Felületes kuruzsló volt, nem a gyökerében kereste fel a jó diagnózis dacára a kórt, hanem csak injectioval szolgált a betegek, fájdalmat csillapított. Természetes, mikor betegségről van szó, az orvost szidják, a beteget azonban nem lehet bántani. S mindennek tetejébe indítványozni kéne, hogy a jövő alkalommal a pótléket az arra jelentkezőknek in natura fogyasztási adótól mentesen kellene utalványozni. Ehelyett azonban talán megközelítjük az igazságot, ha azt mondjuk, hogy nem az orvos volt rossz, hanem a — betegek.

Unalmas, elkoptatott közhely az a mondás, hogy ünnepelni tudunk, tegyük hozzá, hogy kevésbbé érdekeseket. Fehér asztal, drága menü, sok toasztal garnirozva: ez az ünnepelési etablissement legutolsó osztálya, melyet a lelkesedés a nagydob keresztapasága mellett egészen a szoborleleplezésig fokozhat fel és sajnos, hogy a görög mithologia már elavult dolog, különben még lehetne a fokozásra módot találni. Ha azonban egy igazán érdemes férfiú vonul vissza „a közélet küzdőporondjáról”, elfáradva, megundorodva teszi le a kapát, s megtörölve izzadó homlokát, visszanéz a megmunkált, el-

maradt barázdákba, még egyszer végig simogatja tekintetével a feltört göröngyök sorát, felrajzik előtte sok keserűség, küzdelem, s látja, elképzei az aratást, könnybe uszó szemei előtt ott hömpölyög már a sárga kalásztenger, melynek ő volt a magvetője; áll, némán, ősz fűrtjein végig aranylik a halódó napsugár . . . Ilyenkor nincs senki, ki oda menjen az öreg munkáshoz, nincs ki megfogja, megszorítsa azt a munkától megkérgesedett kezét, szembenézve az öreg harcossal, csendben, némán.

A közélet küzdő porondja körül a fák árnyékában pihenők nézik csak a bucsuzást, áttesszik a pelpát a száj másik szegletébe, s az üresen marad részen sercintenek o'dalra, csak úgy megszokásból — egy j e g y z ő k ö n y v i k ö s z ö n e t e t.

ÚJONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1912. szeptember 1.

— **Beszámoló Alvincen.** Az alvinci munkapárt felkérésére jövő vasárnap szeptember 8-án délelőtt fé. 12 órakor tartja meg Dr. Mayer Ödön, az alvinci választókerület országgyűlési képviselője beszámolóját a kerület központján Alvincen. A népszerű képviselő beszámolóján a helyi munkapárt egy nagyobb küldöttsége vesz részt, mely a képviselő kíséretéhez csatlakozva városunkból d. e. 10 órakor kocsikon indul a szomszédos választókerületbe.

A nagyenyedi nemzeti munkapártnak a beszámolóra való eljövételre bejelentett nagyszámu és tekintélyes tagjai között értesüleseink szerint vármegyénk főispánja, Szász József és Inczedy Joksmann Ödön vármegyei főjegyző is megjelennek. Az országos nemzeti munkapárt részéről eddig Issekutz Győző és gróf Bethlen József orszgy. képviselők jelentették be személyes részvételüket a jelentősnek ígérkező beszámolón.

— **Eljegyzés.** Schäffer Lipót petrozsényi sör-raktáros eljegyezte Wolf Mór termény- és lisztkereskedő bájos leányát: Lenkét.

— **Esküvő** Folyó hó 26-án déli 12 órakor tartotta esküvőjét a budapesti Jézus Szt. Szíve templomban Dr. Fröhlich Gyula kir. albiró dévai Szöllőssy Adriennel, dévai Szöllőssy István budapesti gyógyszerész és neje hilibi Gál Julia leányával.

— **Házasság.** A várbeli székesegyházban mult vasárnap, augusztus 25-én déli 12 órakor esküdött örök hűséget Michl Olivér cs. és kir. ny. 50. gyalogezredbeli főhadnagy Papp Iduskának, Papp György nyomdatulajdonos, lapunk kiadója bájos leányának. A diszes esküvőt kedélyes lakoma követte, mely után az új pár, a völegény családjának tartozkodási helyére Eszékre utazott.

— **Cyklon.** Kedden délután 5 és 6 óra között óriási szélvihar vonult rövid esővel elegyest városunkon keresztül. A szélvihar ereje oly nagy volt, hogy párját ama bizonyos közmondásos öreg emberek nálunk csak 25 évvel ezelőtt látták. 5 óra után sötét viharfelhők borították el az eget, s nyomukban jött a rettenetes szélvész, mely borzasztó sivitás és zugással a porfethőket toronymagasságnyra kavarta fel. A szél ereje oly nagy volt, hogy az erejének vonalába került épületeken, fákön és kerítéseken jelentékeny pusztításokat okozott. A főtéren, a városi vendéglő előtt egy fát töben letört, mely esésében a villanyvezetékre esett és azt át szakította, az ezáltal keletkezett veszedelmes rövidzárlat miatt azután a villamáramot az összes vezetékeken elzárták, s a mindenütt beállott sötétség csak növelte városszerte a rémületet. A főter sarkán, az épülő Glückház előtti hirdetési oszlopot a szél, mint egy könnyű kártyavárat, döntötte fel és a benn tanyázó árusító leány csak a szerencsés véletlennek köszönheti menekülését. Igen sok kémény, kerítés és fedél esett városszerte a vihar áldozatául, mely a sétatér fáiban is nagy pusztítást vitt végbe. A mezőkön a vihar különösen a kukoricásokban okozott nagyobb károkat. Bár a kár anyagiakban nagy, szerencsére a fekevesztett természeti erők emberáldozatot nem követeltek. Az egész vihar lefolyása mintegy 50 pernyi időtartamot vett igénybe.

— **Házasságok.** A gyulafehérvári anyakönyvi hivatal e héten a következő házasságokat hirdeti: Ardeán Péter Gyulafehérvár — Krisán Mária Gyulafe-

hérvár. Kosorue Péter Gyulafehérvár — Utcza Angeline Gyulafehérvár.

— **Elmentek a katonák.** Keddről szerdára virradó éjjeli 1 órakor vonult a nálunk állomásozó 50. gyalogezred három zászlóalja vig zeneszóval a vasúti állomásra. A vasutnál a távozók üdvözlésére megjelentektől vett helyel-közzel érzékeny bucsu után az ezred a készen váró katonai vonatra szállt, mely pontban 2 órakor indult Lugos felé.

— Szerdán hajnalban a kedden délelőtt ide érkezett kolozsvári 21-ik honvéd gyalogezred városunkban elhelyezett 3 zászlóalja vonult Alvincere, hogy ott vasútra szállva folytassa útját Temesvár felé.

— **Beiratások a helybeli főgimnáziumban.** A katolikus tanulók rendes felvétele és beírása szeptember hó 2., 3. és 4. napján történik, délelőtt 8—12-ig és délután 3—5-ig. Nem katolikus tanulókat az I., II. III. osztályba csak szeptember hó 4-én írhatnak be. A többi osztályokba a beiratások bármely napján lehet beiratkozni. A beiratásnál fizetendő díjak: felvételi és más díj 10 K., felévi tandíj: katolikusoknál: 20 K., nem katolikusoknál 30 K és kaució 2 K; tehát a katolikusok összesen 32 K-t., a nem katolikusok pedig 42 K-t. fizetnek a beiratáskor. Az előadások szeptember hó 5-én kezdődnek, az ünnepélyes Veni Sancte-t szeptember 8-án tartják a székesegyházban, azután a tanév megnyitása s törvényfelolvasás lesz az intézet tornacsarnokában. A gimnázium igazgatósága ezuton is figyelemzeti úgy a szülőket, mint a szállásadókat, hogy a tanulókat csak olyan szállásokra szabad elhelyezni, melyeket a szállásadók az igazgatóságnál az iskolai év elején bejelentettek és kifogástalanoknak találtak.

— **Miniszteri és főtanhatósági köszönet.** A vall. és közokt. m. kir. miniszter ur és az erdélyi róm. kath. status főtanhatósága Abos József plebános (Görgényüvegsür), Ávrám Vazul körjegyző (Havsgárd), Bochor Ferenc plebanos (Apanagyfalva), Botár Balint máv. államásfőnök (Gyergyószentmiklós), Dologh Imre főmérnök (Korompa), Dombay Lajos főgimn. tanár (Brassó), Fuchs Nándor nagykereskedő (Gyulafehérvár), Hanzéros Gyula gyógyszerész (Nagyhalmagy), Knörr Ferenc dr. kir. ügyész (Brassó), Popper Jozsef bánya felügyelő (Brád) és Török Ferenc plebános (Gyergyócsomafalva) uraknak, a gyulafehérvári róm. kath. főgimnázium volt tanítványainak ugyanezen intézetnél 1911. évi huszéves érettségi találkozójuk emlékére alapított 220 K.-as jutalomdíj-alapítvány létesítéseért elismerő köszönetüket nyilvánították.

— **Beiratások a helybeli iparos és kereskedő tanonciskolában** f. é. szeptember hó 1—5. napjain délelőtt és délután történnek az iparos és kereskedő tanonciskolában.

— **Motor benzín árának megállapítása.** A Keresk. Miniszternek a kereskedelmi kamarához intézett leirata szerint a benzínmotorral dolgozó kisiparosok részére szükséges adómentes motorbenzin mérsékelt eladási ára folyó évi augusztus hó 15-től kezdődőleg, az érdekelt közalajfinomító gyárakkal történt megállapodás alapján, három hónapra, illetőleg további intézkedésig, métermázsánként huszonhárom koronában állapította meg.

— **A gyulafehérvári róm. kath. elemi fiúiskolánál** az 1912/13. tanévi felvételek és beiratások f. é. szeptember hó 2., 3. és 4-ik napján délelőtt 8—12-ig és délután 2—4-ig tartatnak meg. Az igazgatóság.

— **Edison mozi.** Gollmann mester a mai műsorával valóságos világrekordot teremt. Sehol, még a párisi óriási mozikban, melyek a Pathe és Gaumont filmgyártó világcégek tulajdonát képezik és a melyekben e cégek produktumai kerülnek elő színre, sem nyújtanak ily tartalmas és nagy műsort, mely más mozikban nemcsak két, hanem három műsor betöltésére is elégséges! Nehéz a mai műsor egyes darabjai között distingválni, mert azok egytől-egyig kiválóak és a modern moziipar remekei, melyeket elsőnek a már nálunk elengedhetlenné vált pompás és tartalmas Pathé ujság vezet be. — Az egész műsor a következő pontokból áll: 1. Pathe ujság világesemények riportszerű bemutatása. 2. A négernő hozománya. Humoros. 3. Stockholmi olimpiai játékok I. része. 4. A nőgyűlölők. Vigjáték. 5. A gépirőleány tragédiája. 2 felv. 6. Möré leánynézőben. Hum. 7. A baba. Dráma 2 felv. 8. Pali nagy takarítást végez.

Haas Fülöp és Fiai

Nagy választék linoleum, viaszosvászon, szövet- és függönyök, roletták és tapétákban. Nagy raktár valódi perzsa szőnyegekben.

Szőnyeg és butorszövet gyárosok - Kolozsvár, Unió-u. 3 sz. Gyár: Sopron.

— **Szodaviz rendelet.** E hó elsejével a szodaviz készítést és forgalmazást illetőleg új miniszteri rendelet lépett életbe, amelynek a régítől való leglényegesebb eltérése az, hogy 1913. január 1-től kezdve egy literesnél, 1916. január 1-től kezdődőleg pedig 06 literesnél nagyobb szifonos üvegpalackba szodavizet tölteni és forgalomba hozni tilos. A szodavizkészítők és elárúsítók amennyiben e rendelet ellen vétének súlyos büntetéseknél teszik ki magukat.

— **Kereskedelmi szaktanfolyam.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete kultuszminiszterium engedély alapján a fővárosban, Andrassy-ut (bejárat Vörösmarti-utca) 6 havi kereskedelmi szaktanfolyamot nyit, melyre úgy férfiak, mint nők felvételnek. Előképzettséggel legalább is a 2-ik gimnáziumi vagy polgári osztály elvégzését kívánják meg. A d. e. tanítás 9—1 vagy d. u. 2—6-ig folyik. Vidéki tanulók elhelyezéséről az igazgatósághoz kell fordulni, Andrassy-ut 67. A beiratások most folynak. Jelentkezni levélben is lehet.

— **A versenylovak dopingolása.** Százvezrek hagyják ott a lóversenytérén a pénzüket. Holtbiztos tippel indulnak ki, a kijelölt lóra óriási összeggel fogadnak és a futam után kellemetlen meglepetés vár rájuk. Olyan ló jött be elsőnek, amelyet senki se fogadott meg, illetve csakis azok, akik sejtettek valamit a szállingózó hírekből. Ilyenkor szájról szájra jár az ellenőrizhetetlen hír: a nyertes ló dopingolva volt! A doping szó hallatszik mindenütt. A lóversenytérén, a kávéházakban, utcákon. Átkozódva emlegetik a letört emberek ezrei a dopingot, de hogy tulajdonképpen miben áll a dopingolás lényege, azt senki se tudja. A Képes Hét, ez a kitűnően szerkesztett illusztrált szépirodalmi hetilap most megjelent lejjebb számában leleplezi azokat a titkos módszereket, amelyekkel a versenylovakat abnormális gyorsaságra kényszeríthetik. Minden lóversenybarát vagy sportember tanulhat ebből a cikkből, mely érdekes képek kíséretében jelent meg. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal: Budapest, V. Visegrádi-utca 13/a.

— **Az „Apolló” mai műsora.** 1. Pyreneus felsziget. Természet után. 2. Náci Herkules lesz. Humoros. 3. A kártyabarlang. Dráma. 4. Toto divatot csinál. Humoros. 5. A fekete kancellár. Dráma 3 felvon. 6. Duci bácsi nagyon szerelmes. Vigjáték.

— **A hálósobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel történtek próbák, beigazolódott, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, bútort, falat, vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedüli biztos szer. Kapható: Frölich Oszkár gyógyszerüzében és a készítőnél: Löcherer Gyula gyógyszerüzében Bártfa.

— **A legkitűnőbb magyar költők** írják verseiket Sebők Zsigmond és Benedek Elek népszerű gyermeklapjába, a Jó Pajtásba. Legújabb számában Ábrányi Emil és Endrődi Sándor írtak ritkaság verseket. Ugyanabban a számba Zsoldos László kis vigjátékot írt, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dörmötör lakodalmának leírását, Fuchs Jenő a magyar kardvívásban szerzett olimpiadi diadalát írja meg érdekes cikkben, a világ legszebb meséi rovat egy szép angol mesét hoz, Elek nagyapó mulatságos mesét mond el, Jenő bácsi folytatja pattogó versekben írt tarafalát Májusi urfi kalandjairól, Zsiga bácsi módája, Szemere György regénye, a kis krónika rovat aktualitásai, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A Jó Pajtást a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korvna. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyem-utca 4.

— **„Phosphatine Fallierres”** a neve annak a tápszernek, amellyel manapság már minden aggodalom nélkül lehet a gyermeket az elválasztás időszakától táplálni. E kiváló tápszer biztosítja a csontrendszer fejlődését és erőteljessé neveli a gyermekeket. Kapható a gyógyszerüzetárakban dobozonként, — amely 3 hétre elegendő — 3 kor. 80 fill.-ért.

— **A „Vasárnapi Ujság”** szeptember 1-i száma élénk változatosságban adja a pompás kivitelű aktualis képek egész tömegét. Samassa biboros temetése, eredeti felvételek a törökországi földrengésről, Booth tábornokra vonatkozó képek, a kecskeméti művésztelep, képek az albániai fölkelésről, képek Szinnyi-Merse Pál eperjesi ünnepséiben adják e szám gazdag illusztrációit. Szépirodalmi olvasmányok: Szende-Dárday Olga regényei Gaghy Dénes novellája, Farkas Imre, Mezey Sándor, Dulka Ákos, Lovász Károly versei, Barrie új angol regénye. Egyéb közlemények: Sztrókay Kálmán érdekes természettudományi cikke, a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjók stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 3. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára félévre két korona 40 fillér.

NYILTTÉR.
E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Dr. Daramus Kornél
helybeli orvos hat hétre tanulmány-
utra Bécsbe utazott, ahol nőgyó-
gyászati ismereteinek gyarapítása
mellett egy fogászati tanfolyamot
fog hallgatni. Visszatérésekor dél-
előtt a nőbetegeknek, délután pedig
:-: a fogbetegeknek fog rendelni. :-:

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend-tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő és márványfürdők; hőlég, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó kura a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál, 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezeles, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld:
Az igazgatóság.

Szám 541—1912. végrh.
Arverési hirdetmény.
Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. III. 967/3. számú végzése következtében Dr. Káldor Imre budapesti ügyvéd által képviselt budapesti cég Yost írógép r. t. javára 686 K. s jár. erejéig 1912. évi július hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1090 kor.-ra becsült következő ingósá-

gok, u. m.: butor stb. nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1911. évi V. 830. számú végzése folytán 557 kor. 83 fill. tőkekövetelés hátrálék, ennek 1911. március hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 18 kor. 20 f.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Gyulafehérvárt végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközlésére **1912. évi szeptember hó 4-ik** napjának delelőtti 10 órája határidőül kitzetlik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Gyulafehérvárt, 1912. évi szeptember hó 13-án.
P a p p K á r o l y kir. bir. végrehajtó.

Szám 534.—1912. végh.
Arverési hirdetmény.
Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. törvényszéknek 1912. évi 79593. számú végzése következtében Dr. Benkő Géza budapesti ügyvéd által képviselt budapesti cég Eckstein és Reichmann javára 606 K. s jár. erejéig 1912. évi július hó 26. án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1560 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: üzleti berendezés stb. nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1912. év V. 551. számú végzése folytán 590 kor. 90 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi július hó 26. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen — kor. — fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Gyulafehérvárt végrehajtást szenvedett üzleti helyiségében leendő eszközlésére **1912. évi szeptember hó 6-ik** napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetlik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Gyulafehérvárt, 1912. évi augusztus hó 17-én
P a p p K á r o l y, kir. bir. végrehajtó.

Eladó házastelkek.
Marosportuson Gyulafehérvárt
a főútvonalban, az országút mellett eladó egy szép nagy házastelek. - a Széchenyi-u. 48. sz. alatti házastelek eladó.
Mindkét eladó házastelek iránt értekezhetni:
Náthán Salamonnal
a Napvendéglőben Gyulafehérvárt.

Carl Kronsteiner-féle
viharálló mész-
Acade-szinek
törvényileg védve
50 árnyalatban, 24 fillérért kilogrammonként fölfelé.
Évtizedek óta legtöbbször becsült és minden utánzatot felülmul. Egyedüli célszerű bevonóanyag már **festett homlokzatoknál.**
Email-Homlokzatfestékek nem törődnek le, moshatók, egy behúzással fednek, nem kívánnak alapozást, emailerősek, csupán hideg vízzel oldva használhatók. Fertőtlen, méregmentes, porozus. Eszményi behúzat belső ráma-knak, még be nem festett homlokzatoknak, mint fészereknek, pavillónoknak, kerítéseknek stb. Minden árnyalatban kapható, négyzetméterenként 5 fill.-be kerül.
Minta és prospektus ingyen és szabadon.
Carl Kronsteiner, Wien III., Hauptstrasse 120.
Főraktár: Gyulafehérvárt, Id. Misselbacher J. B. üzletében.

Fog-Krém
KALODONT
Szájvíz

Magtárnak; fa-, mész- vagy sörrak-
tárnak vagy nagyobb ipar telepnek
:: igen megfelelő nagyterjedelmű ::

házastelek

eladó Gyulafehérvárt, Báthori-utca
4. sz. alatt. Értekezhetni e lap
kiadóhivatalában.

1000 és 1000

ember
áldja a **Pöstyén-sósorszeszt**
mint kiváló háziszert úgy külső, mint
belső használatra. Megszüntet: fej-,
fog-, gyomorfájást, csuszt, kösz-
vényt, hajhullást stb.

Főelárusító Gyulafehérváron és környékén:
VLAD VIRGIL gyógyszerész.

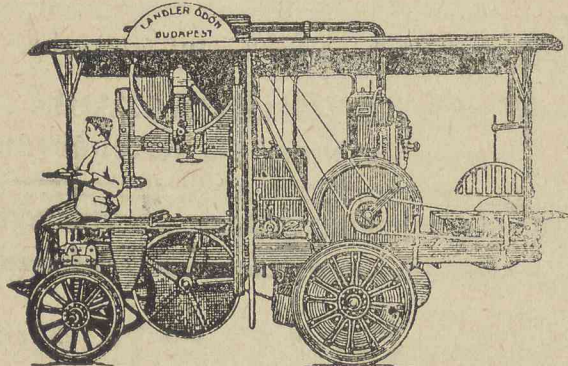
Kiadó szatócs üzlet

Gyulafehérvárt Széchenyi-utca 32. sz. alatti
szatócs üzlethelyiség
lakással együtt, esetleg lakás nélkül is
f. évi október hó 15-től fogva haszonbérbe kiadó.
Értekezhetni BARTA IGNÁC tulajdonossal ugyanott.

Legujabb
magánjáró

MOTOROS FÜRÉSZ

baltával, favágásra és CSÉPLÉSI célokra
kiválóan alkalmas 3 menetsebességgel.
Bármely hegyes vidéken, sőt rossz uta-
kon is fennakadás nélkül működik.

Olcsó árak részletre is. Teljes jótállás.

Külön osztály: famegmunkáló gépekben.
Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

LANDLER ÖDÖN
motortelepe

BUDAPEST, VI. K., LOVAG-UTCA 2. SZÁM.

Ügyvédi vizsgára készülő rész-
re kéthónapos **rekapitu-**
láló kurzus július hó 1-én kezdődik Dr. P O L C Z
R E Z S Ö ügyvéd kolozsvári intézetében.
Kolozsvári jogi vizsgákra jegyzetek a szünetre fél-
áron kölcsönöztenek ki.

SZÉP JÖVEDELME

érhetnek el azon egyének, kik egy elsőrendű
bankdisponens vezetése alatt az értékpapir-
piacon a közeljövőben várható konjunkturá-
ban részt óhajtanak venni. Ebben már kisebb
tőkével rendelkezők is participálhatnak; cse-
kely nyereségrészesedésem mellett szívesen
szolgálok felvilágosítással. :: Megkeresések:

„BANKDISPONENS“
jelige alatt **Eckstein** hirdetési irodájába

Budapest, VII., Erzsébet körút 37. kértnek.

A MESTERDALNOK . . .

Cipóm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van

PALMA
kaucsuk sarok.

Eladó birtokok.

Szatmár, Szilágy, Bihar, Ugocsa
és Bereg megyékben az országot és
vasutállomáshoz közel

egy	12 holdas	6000 korona,
„	12 „	6000 „
„	46 „	26000 „
„	60 „	32000 „
„	93 „	48000 „
„	95 „	26000 „
„	96 „	60000 „
„	97 „	70000 „
„	187 „	80000 „
„	500 „	150000 „
„	629 „	310000 „

„ 3000 holdas letarolt erdőbirtok,
mely parcellázás alatt van, 300 korona
holdja, de az egész egyben is eladó. A
felsorolt birtokokon kívül számtalan kisebb,
nagyobb birtok van eladásra előjegyezve.
Öserdők pedig egészen 15000 holdig. És
kisebb-nagyobb bérletek állanak rendelkezésünkre.

A mai viszonyokhoz képest igen kevés
pénzzel és kedvező fizetési feltételek mellett
megrendelhetők.

Lévay iroda Szatmár-Németi.

Válaszbélyeg.

Válaszbélyeg.

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb fémtisztítószeré

Keil-lakk

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kín,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen.
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil-Lakk“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk,
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kertibutorot fessünk zöldre,
Gyermekeknek öröme.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók:

J. B. MISSELBACHER SEN. CÉGNÉL GYULAFEHÉRVÁRT.

N.-Szeben: Id. Misselbacher J. B.
N.-Szeben: Zimmermann J.
Szászrégen: C. Traugott Kosch.

Szászsebes: Baumann József.
Sz.-Keresztur: Thellmann Ágost.
Szt.-Agotha: Gunne Testvérek.
„ Láng M. és fia.

Szerdahely: Glatz András.
Topánfalva: özv. Binder Julia.
Újgyház: Buchholzer György.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Kugler és Társai
Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.